

UCHWAŁA Z DNIA 12 CZERWCA 2003 R.

SNO 28/03

Przewodniczący: sędzia SN Wiesław Kozielowicz (sprawozdawca).

Sędziowie SN: Józef Dolhy, Jacek Gudowski.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w Warszawie w sprawie asesora sądowego w Sądzie Rejonowym w związku z zażaleniem wniesionym przez prokuratora Prokuratury Okręgowej od uchwały Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 28 lutego 2003 r., sygn. akt (...), w przedmiocie odmowy zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej podjął uchwałę:

u c h y l i ł zaskarżoną uchwałę i sprawę p r z e k a z a ł Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Prokurator Okręgowy skierował do Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego wnioski o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sądowej asesora Sądu Rejonowego o to, że:

I. w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 9 grudnia 1999 r. w A., działając wspólnie i w porozumieniu z Zenonem F. oraz posługującym się podrobionym paszportem na nazwisko A. G. R. M., pełniąc funkcję prokurenta „M.(...)” sp. z o.o. w A. nabył pochodzące z przestępstwa mienie w postaci 1000 ton pszenicy o wartości 440.000 zł czym działał na szkodę PZZ w S., tj. o czyn z art. 29 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.;

II. w dniu 29 czerwca 2000 r. w A., składając zeznanie w toku prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową śledztwa sygn. akt (...), będąc pouczonym o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz uprzedzony o prawie do odmowy odpowiedzi na pytania, jeżeli udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić jego lub osobę dla niego najbliższą na odpowiedzialność karną, zeznał nieprawdę podając, iż w sprawie nabycia pochodzącej z Gospodarstwa Rolnego w B. pszenicy kontaktował się wyłącznie z pełnomocnikiem tej firmy Adamem R. a z osobą o nazwisku A. G. ani też żadnym innym obywatelem litewskim nie miał w tej sprawie żadnego kontaktu choć doskonale wiedział, iż osoba o nazwisku Adam R. nigdy nie była pełnomocnikiem Gospodarstwa Rolnego w B. i w tej sprawie z nim się nie spotkał, a posługujący się podrobionym paszportem na nazwisko A. G. był tą osobą z którą ustalał wszystkie szczegóły dotyczące nabycia tego mienia, tj. o czyn z art. 233 § 1 k.k.;

III. w dniu 29 czerwca 2000 r. w A., składając zeznanie w toku prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową śledztwa sygn. akt (...), użył jako autentycznych podrobionych dokumentów w postaci udzielonego w dniu 20 listopada 1999 r. Adamowi R. przez prezesa zarządu Gospodarstwa Rolnego w B. A. G. pełnomocnictwa do reprezentowania tego podmiotu oraz zawiadomienia Adama R. z dnia 29 listopada 1999 r. o cesji należności z tytułu sprzedaży pszenicy na rzecz spółki „G.(...)-E.(...)” w ten sposób, iż załączył je do protokołu przesłuchania go w charakterze świadka choć wiedział, iż Adam R. nigdy nie był pełnomocnikiem tej spółki i nie podpisywał tych dokumentów, tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uchwałą z dnia 28 lutego 2003 r., sygn. akt (...) nie uwzględnił powyższego wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sądowej.

Uchwałę tę zaskarżył Prokurator Okręgowy i zarzucając w zażaleniu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, wyrażający się w przyjęciu przez Sąd Dyscyplinarny poglądu, iż w sprawie nie zgromadzono dowodów podważających twierdzenia asesora sądowego na to, że nabywając zboże kontaktował się z osobą o nazwisku R., a jedynym dowodem wskazującym na podejrzenie popełnienia przez asesora sądowego przestępstw opisanych we wniosku są wyjaśnienia Romualda M., które zdaniem Sądu są mało wiarygodne z uwagi na fakt, iż wobec tego podejrzanego uchylono środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania i w związku z tym zachodzi podejrzenie, poparte twierdzeniami asesora sądowego, że podejrzany R.M. składał swe wyjaśnienia niejako w zamian za uchylenie tymczasowego aresztowania i w związku z niestawiennictwem podejrzanego R.M. na wezwania organów ścigania brak jest możliwości zweryfikowania przez okazanie mu asesora sądowego w sytuacji, gdy dokonanie prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności analizy wyjaśnień R.M. w powiązaniu z zeznaniami Adama R., uzyskaną dokumentacją dotyczącą nabycia przez spółkę „M.(...)” pochodzącego z przestępstwa zboża oraz dokumentacją bankową, potwierdzającą fakt pobierania przez R.M. pieniędzy uzyskanych z jego sprzedaży, prowadzi w tym względzie do wniosku przeciwnego, a nadto w świetle zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego nie ma żadnych wątpliwości, iż osobą, którą R.M. opisuje w swoich wyjaśnieniach jako przedstawiciela spółki „M.(...)” jest asesor sądowy, który również w dotychczas składanych w sprawie jak i przed Sądem Dyscyplinarnym zeznaniach nie zaprzecza temu, iż podejmował czynności związane z nabyciem przedmiotowego zboża, stąd też, wbrew stanowisku Sądu Dyscyplinarnego

czynność okazania asesora sądowego R.M. jest zbędna i w związku z tym brak możliwości jej przeprowadzenia nie może stanowić podstawy do odmówienia wiarygodności wyjaśnieniom podejrzanego R.M., a tym samym do odmowy uwzględnienia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie asesora sądowego do odpowiedzialności karnej; wniósł o zmianę zaskarżonej uchwały przez wyrażenie zgody na pociągnięcie asesora Sądu Rejonowego do odpowiedzialności karnej sądowej.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Skarżący zasadnie podnosi w zażaleniu, powołując się nadto w tym względzie na pogląd Sądu Najwyższego (por. OSNKW 2002 r. z. 9-10, poz. 85), iż obowiązkiem sądu dyscyplinarnego, przed podjęciem uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej sądowej jest rozważenie, czy zgromadzone w sprawie dowody dostatecznie uzasadniają zarzut popełnienia przez sędziego przestępstwa. Innymi słowy chodzi o ocenę, czy dane (dowody) zgromadzone w toku postępowania uzasadniają w rozumieniu art. 313 k.p.k. dostatecznie podejrzenie, że zarzucony czyn wyczerpujący znamiona przestępstwa popełnił sędzia, co do którego złożono wnioski o zezwolenie na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej. Pamiętać przy tym zawsze należy, iż przepisy o immunitecie sędziowskim mają jedynie na celu zabezpieczenie niezawisłości sędziowskiej przez stworzenie ochrony przed możliwymi szykanami, a nie tworzenie „swoistego przywileju bezkarności sędziego”.

Zgodzić się należy ze skarżącym, iż Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym zwłaszcza oceny wyjaśnień R.M. uczynił to bez wszechstronnej analizy zgromadzonych w sprawie dowodów.

Przypomnieć tylko wypada, w kontekście oceny wiarygodności wyjaśnień R.M., iż treść jego obszernych wyjaśnień doprowadziła przecież do uzyskania nowych dowodów, a także do postawienia mu innych zarzutów dotyczących

czynów nieznanymi dotychczas organom ścigania. Skarżący zasadnie podnosi, że wyjaśnienia te zostały potwierdzone szeregiem dowodów w oparciu o które dokonano zatrzymania, a następnie tymczasowego aresztowania podejrzanych Zenona F., Jana J., Bogdana F., Dariusza L., Kazimierza W., Stanisława P., Stanisława W. i Hassana A.-Z., wznowienia prawomocnie umorzonego postępowania oraz tymczasowego aresztowania podejrzanych, w tym postępowaniu, właściciela Gospodarstwa Rolnego w C. Andrzeja M. oraz dyrektora spółki „A.(...)S.(...)” Zbigniewa W. (t. XLII k. 8352, 8365, 8380, 8392, 8400, 8409-8410, 8418, 8426, t. XLVII k. 9326-9328, 9332-9334).

W składanych wyjaśnieniach, przyznając się do popełnienia większości z zarzucanych im czynów, podejrzani Krzysztof R., Dariusz L., Jan J. i Stanisław P. potwierdzili prawdziwość składanych przez podejrzanego R. M. wyjaśnień (t. XLII k. 8341-8345, 8376-8378, 8429-8433, t. XLIII k. 8534-8539, t. XLVII k. 9282-9286, t. XLVII k. 9368-9376, 9381-9391).

Zaś w zakresie dotyczącym wątku przywłaszczenia powierzonego Gospodarstwu Rolnemu w B. zboża na szkodę PZZ G.(...) i udziału asesora sądowego wyjaśnienia składane przez R. M. zostały potwierdzone zeznaniami Adama R. (t. XXII k. 4586-4587), dokumentacją dotyczącą nabycia zboża przez spółkę „M.(...)” (t. XXII k. 4345-4354), dokumentacją bankową dotyczącą pobierania przez R. M. pieniędzy pochodzących ze sprzedaży przywłaszczonego zboża (t. XXXIII k. 6511), zeznaniami W.H. i J.B., w oparciu o które potwierdzono, iż osoby te na prośbę R. M. na podstawie wystawionych przez niego czeków wypłacały w bankach w W. uzyskane wcześniej przez niego, w wyniku działalności przestępczej pieniądze, które były m. in. przekazywane współpodejrzanemu H. A.-Z. (t. XLVI k. 9112-9116, t. XLVII k. 9257-9261).

Nadto należy wskazać, iż podejrzany R. M. wskazał w swych wyjaśnieniach, w zakresie dotyczącym udziału asesora sądowego w nabyciu pochodzącego z przestępstwa zboża na wiele szczegółów o których, przy przyjęciu za prawdziwe i wiarygodne zeznań asesora sądowego mógł wiedzieć

jedynie rzekomy „Adam R.”. Tymczasem przesłuchany Adam R. jednoznacznie zaprzecza swemu udziałowi w tych zdarzeniach.

Również nie zostały wnikliwie rozważone przez Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny okoliczności dotyczące próby przejęcia zadłużenia Zenona F. w (...) oddziale ZUS. Według R. M. był wówczas obecny asesor sądowy (t. XLI k. 8097, 8107-8108). Trafnie zauważa skarżący, iż analiza zeznań asesora sądowego w powiązaniu z treścią zeznań Adama R. i wyjaśnień R. M., który po okazaniu mu rzekomo podpisanego przez niego pełnomocnictwa upoważniającego Adama R. do reprezentowania Gospodarstwa Rolnego w B. stwierdził, iż jest to celowe działanie Zenona F. i asesora sądowego, którzy podrabiając jego podpis przez skserowanie, czy też zeskanowanie, mieli na celu wykazanie, że nie mieli w tej sprawie z nim kontaktu (t. XLI k. 8106) może prowadzić do wniosku, że asesor sądowy kontaktował się w tej sprawie z R. M. i od niego właśnie jako prezesa Gospodarstwa Rolnego w B., posługującego się nazwiskiem A. G., nabywał w imieniu spółki „M.(...)” zboże mając świadomość jego przestępczego pochodzenia.

Podniesione wyżej problemy powinny być przedmiotem szczegółowej i wszechstronnej analizy w toku ponownego postępowania przed Sądem Apelacyjnym – Sądem Dyscyplinarnym.

Kierując się powyższym Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w uchwale.